

Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directoraat-Generaal Politie, Straffen en Beschermen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal
T.a.v. dhr. mr. W.F. Saris MPA en dhr. ir. R.P. Lapperre

Datum	22 januari 2020	Telefoon	
Onze referentie	R001-2020	E-mail	rcdv@ifv.nl
Uw referentie	2798957	Onderwerp	Standpunt RCDV vuurwerkverbod
Uw brief van	15 januari 2020		

Geachte heren Saris en Lapperre,

In uw brief van 15 januari jl. vraagt u om een onderbouwd advies over eventuele aanvullende maatregelen voor een veilige jaarwisseling.

Uw vraag is gedeeld met alle brandweercommandanten en directeuren veiligheidsregio's en wij zijn vanuit onze professie tot een gezamenlijk, ambtelijk standpunt gekomen.

Ruim twee jaar geleden schreef de Onderzoeksraad voor Veiligheid een rapport over de jaarwisseling. Daarin werd geconcludeerd: "Tijdens de jaarwisseling eindigen jaarlijks bijna 500 mensen op de spoedeisende hulp, raken 200 ogen beschadigd, valt gemiddeld één dode per jaar en worden zo'n 11.000 incidenten geregistreerd. Daarmee is het op veel plaatsen in Nederland het onveiligste feest van het jaar."¹

De afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen genomen om het aantal branden en slachtoffers, de schade en geweld tegen hulpverleners terug te dringen. Het gaat onder meer om experimenten met vuurwerkvrije zones in een aantal gemeenten, zwaardere straffen voor geweld tegen hulpverleners, het verplicht verstrekken van vuurwerkbrillen en lanceerstandaarden, voorlichtingscampagnes en het verbieden van het zwaarste vuurwerk. Al die maatregelen hebben niet geleid tot een trendbreuk in die cijfers. Ook de massieve inzet van mensen en middelen van de hulpdiensten en de grote inzet in de voorbereiding van een veilige jaarwisseling hebben in deze cijfers geen kentering gebracht.

Professioneel gezag

We streven als brandweer in Nederland al jaren naar minder branden, minder slachtoffers, minder schade en veiligere omstandigheden voor het eigen personeel. Wij willen daarmee een maximale bijdrage leveren aan een brandvrije samenleving en maatschappelijke continuïteit. Ook op grond van artikel 25 van de Wet veiligheidsregio's voert de brandweer taken uit die voorzien op het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand.

In onze toekomstvisie "de Brandweer over morgen" schetsen we niet alleen de brandweer als maatschappelijke continuïteitsdienst, maar roepen we ook op tot een strategische alliantie met de samenleving. Hoe meer incidenten kunnen worden voorkomen (of in een vroeger stadium kunnen worden beheerst), hoe lager de kosten en mate van maatschappelijke ontwrichting.

Maar hoe kan de brandweer haar taken vervullen als tijdens de jaarwisseling een deel van de samenleving ervoor kiest om niet samen te werken aan veiligheid en zich zelfs op een aantal

---

¹ <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/4730/veiligheidsrisico%E2%80%99s-jaarwisseling>

plaatsen tegen de brandweer of andere hulpverleners keert? Dit vraagt om investeringen in het maatschappelijk bewustzijn over normen en waarden, veilig leven en risicobeheersing.

De praktijk is dat we 364 dagen per jaar aan onze missie werken. Die andere dag - de jaarwisseling - is juist de dag van méér branden, méér schade en méér slachtoffers, ook onder hulpverleners. Het aantal incidenten rond oud en nieuw en het aantal inzetten van de hulpdiensten staat in geen enkele verhouding tot de incidenten gedurende de rest van het jaar. Het afsteken van (consumenten)vuurwerk is daar een belangrijke oorzaak van, maar lijkt ook een katalysator voor ander normloos gedrag. De combinatie van vuurwerk met alcohol (wat onlosmakelijk verbonden is met 31 december) versterkt dit gedrag alleen nog maar. Daarmee is vuurwerk per definitie (levens)gevaarlijk en leidt in de periode rond oud en nieuw juist tot veel branden, slachtoffers en schade. Een aantal veiligheidsregio's heeft geconstateerd dat als de trend van de afgelopen jaren niet doorbroken wordt, de veiligheid van inwoners en eigen medewerkers -ondanks de maximale inzet van personeel en materieel- onvoldoende kan worden gewaarborgd en hulpverlening langer op zich laat wachten dan wenselijk en (soms) noodzakelijk is.

Hoewel de omvang van het aantal incidenten per regio verschilt, zien we dit jaar landelijk een stijgende lijn in het aantal branden. In sommige regio's is er zelfs sprake van een verdubbeling. Tijdens de afgelopen jaarwisseling is de brandweer 4238 ingezet om een brand/incident te bestrijden. Daarnaast wordt er van de veiligheidsregio's een bovenmatige (personele) inzet gevraagd om de 'crisis' rond de jaarwisseling te beheersen. Samen met de politie, brandweer, ambulancediensten en gemeenten worden gedegen maatregelen genomen om te zorgen dat de eerste uren van het nieuwe jaar veilig verlopen en er adequaat op de vele incidenten kan worden gereageerd. In acht regio's zijn medewerkers geconfronteerd met verbaal en zelfs fysiek geweld, wat heeft geleid tot het doen van aangifte.

Standpunt Raad van Commandanten Brandweer en Directeuren Veiligheidsregio ten aanzien van vuurwerkverbod

Vanuit onze professie komt de Raad van Commandanten Brandweer en Directeuren Veiligheidsregio dan ook tot de conclusie dat een andere wijze van het vieren van oud en nieuw noodzakelijk is. Voor het vieren van een veilige jaarwisseling voor de inwoners van Nederland en de hulpverleners is het naar onze mening gewenst en noodzakelijk om te komen tot een algeheel verbod op de verkoop en het afsteken van al het consumentenvuurwerk. Een algeheel verbod leidt tot minder schade, minder branden en minder slachtoffers en meer veiligheid voor ons eigen personeel.

We roepen wel op tot flankerende maatregelen zoals professionele vuurwerkshows, vergunningen voor 'vuurwerkclubs', onder voorwaarden carbidschieten of andere (wijk)initiatieven/volksgebruiken voor een viering van de jaarwisseling. Daarmee blijft een oud en nieuw traditie (onder condities) behouden, maar komen we tot een veiligere jaarwisseling voor iedereen.

Aanvullende maatregelen

Uw vraag ten aanzien van aanvullende maatregelen op het terrein van geweld tegen hulpverleners, problematiek rond drank en drugs, groepsdruk, illegaal vuurwerk en lokale bevoegdheden is primair een handhavingsvraagstuk dat daarmee meer bij de politie en gemeentelijke toezichthouders thuishoort. Uiteraard is het probleem van normloos gedrag groter dan alleen een vuurwerkvraagstuk. Echter, indien het consumentenvuurwerk wordt verboden zou een belangrijke oorzaak voor normoverschrijdend gedrag kunnen worden gemitigeerd. Illegaal vuurwerk moet naar ons oordeel nog harder worden aangepakt omdat dit het vuurwerk is waarmee veel overlast en schade wordt veroorzaakt en onze medewerkers het meest worden belaagd. Het geweld tegen hulpverleners is onacceptabel en dient adequaat vervolgd te worden. Het verkennen van het vereenvoudigen van het doen van aangifte van bedreiging/geweld door de werkgever (i.p.v. de individuele hulpverlener) -omdat geweld impliciet ook rechtstreeks de organisatie raakt- zou een bijdrage kunnen zijn aan het verhogen van de aangiftebereidheid onder hulpverleners.

Op het gebied van voorlichting willen we vanzelfsprekend ook in de komende jaren graag een bijdrage leveren aan een veiligere jaarwisseling.

In uw brief verzoekt u ons om aan te geven welke aangewezen artikelen in bijlage I van de Regeling aanwijzing consumentenvuurwerk en theatervuurwerk in aanmerking komen voor een verbod voor de verkoop aan particulieren. Mocht besloten worden tot een beperkt verbod op de verkoop en het afsteken van consumentenvuurwerk, dan zijn we uiteraard graag bereid om zo spoedig mogelijk tot een verdere gedetailleerde uitwerking te komen.

Wij verzoeken u vriendelijk dit gezamenlijke, professionele standpunt aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Infrastructuur en Waterstaat over te brengen, zodat zij dit kunnen meenemen in het debat met de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

Tijs van Lieshout en Stephan Wevers,

Arjen Littooi,

Namens de Raad van Commandanten Brandweer
en Directeuren Veiligheidsregio

Voorzitter Programmaraad
Crisisbeheersing